

Verkiezing

Hoofdstuk 1

Inleiding

Tot nu toe hebben we in onze studie gekeken naar personen in de Tenach van wie expliciet geschreven stond dat zij 'verkoren' waren. Van die personen hebben we gezien dat ze verkoren werden tot een bepaald doel. Verkiezing staat bij hen in het teken van de uitwerking van Gods raad.

Abraham, schepping; Mozes, verlossing; Aäron, verzoening; David, koningschap; Salomo, tempelbouw; en Zerubbabel, terugkeer uit de ballingschap. Elk van deze aspecten vinden we terug in dé Uitverkorene, de Messias van Israël.

We gaan ons nu bezighouden met de verkiezing van dat volk van God. Er staat maar van één volk in de Bijbel geschreven dat het door God was uitverkoren. Dat volk is niet Nederland of Groot-Brittannië of Amerika. Hoezeer God deze landen in het verleden dan ook gezegend heeft door Zijn Woord en Zijn Naam in Christus daar bekend te maken, betekent dit nog niet dat we deze of andere volken mogen zien als door God uitverkoren. De Bijbel spreekt daar niet over; wij dus ook niet.

Het volk waarvan geschreven staat dat het door de Heere verkoren is, is Israël. Die verkiezing van een volk is nog steeds een struikelblok. In de Bijbel lezen we ervan dat God een doel met dat volk had. Maar heden zien we er niets van. De vraag die Paulus in zijn bekende, maar o zo ingewikkelde hoofdstukken 9-11 van zijn brief aan de Romeinen opwierp, is in het verleden en nu nog, steeds bevestigend beantwoord.

'Ik zeg dan: Heeft God Zijn volk verstoten?' (Rom. 11:1).

Zou dit waar kunnen zijn? Zou God Zijn volk, Zijn eigen volk, verstoten hebben? Zou God het volk, dat Hij verkoren had, verstoten hebben?

Iets dergelijks hebben we ook bij Saul gezien. Saul was tot koning over Israël gekozen; maar hij werd ook verworpen om koning te zijn. Saul heeft zijn doel gemist.

Zou het ook zo kunnen zijn met Israël? Zou God Zijn volk vanwege de zonde en de ongehoorzaamheid verstoten kunnen hebben? Dus we herhalen de vraag van Paulus.

'Ik zeg dan: Heeft God Zijn volk verstoten?' (Rom. 11:1).

'Ja', zeggen sommigen. 'Nee', zegt Paulus. Hij zegt niet zomaar 'nee'. Hij gebruikt de heftige ontkenning, die hij tien keer in dezelfde brief gebruikt.

'Volstrekt niet!' (Rom. 11:1).

Laat die gedachte ver van ons zijn! Paulus ontkent het nog een keer in het volgende vers.

'God heeft Zijn volk, dat Hij van tevoren kende, niet verstoten.'
(Rom. 11:2).

God heeft Zijn volk verkoren, maar Hij heeft het niet verworpen. Er is geen Bijbelvers dat ook maar enigszins in die richting wijst. God heeft Zijn volk verkoren met een doel. Dat doel is (nog) niet bereikt; maar dat betekent niet dat God Zijn volk dan maar verworpen heeft. Juist niet!

Dat is ook de strekking van de woorden die Paulus een aantal verzen later spreekt in dat elfde hoofdstuk van Romeinen.

'Ik zeg dan: Zijn zij soms gestruikeld met de bedoeling dat zij vallen zouden?' (Rom. 11:11).

Paulus spreekt hier over het deel van Israël, waarvan hij even tevoren nog heeft gezegd dat het 'verhard' is geworden. Zijn zij gestruikeld met het doel van hun (permanente) val?

Weer ontkent hij deze gedachte met een zeer stellig 'volstrekt niet'. Het is iets waar we zelfs niet aan mogen denken.

Maar zij hebben de Messias toch verworpen? Zij zijn toch aan het Evangelie ongehoorzaam geworden? Zij hebben hun Koning toch gekruist? Zij zijn toch ontrouw geworden? Hoe zit dat dan?

Al die vragen moeten we bevestigend beantwoorden. Ja, dat is allemaal waar. Dat zegt echter niets over Gods handelen met dat volk. Paulus sprak in hoofdstuk 3 ook al over Israël.

'Want wat is het geval? Als sommigen ontrouw zijn geweest, zal hun ontrouw de trouw van God toch niet tenietdoen?' (Rom. 3:3).

Ook hier gaat het over de ontrouw van het volk. Als dat volk ontrouw is, zal dat dan de trouw van God tenietdoen? Als dat zo zou zijn, zouden we Gods trouw en Zijn handelen in de wereld afhankelijk maken van de trouw van een volk en van mensen. Zo is het gelukkig niet, want dan zou er van Gods plan niets terecht komen. Dan zou Zijn Boek een Boek vol van leugens en nutteloze beloften zijn.

Paulus antwoordt daarom ook nu weer:

'Volstrekt niet!' (Rom. 3:4).

Gods verkiezing van Zijn volk is onherroepelijk. Ondanks hun ontrouw en verharding. Ja, het is nog mooier. **Dankzij** hun ontrouw en verharding werkt God Zijn eigen plan uit. Hij doet het goede uit het kwade voortkomen.

‘Want als hun verwerping¹ verzoening voor de wereld betekent, wat betekent dan hun aanneming anders dan leven uit de doden?’ (Rom. 11:15).

Dit vers kan niet anders dan suggereren dat God nog niet klaar is met Zijn volk.

Dit besef maakt onze studie in de verkiezing van Israël niet tot een dorre, leerstellige activiteit, maar juist een waarin we de verkiezende God van Israël (beter) leren kennen. We gaan juist door de verkiezing van Israël meer begrijpen van Gods handelen.

---

¹ Ik denk dat het hier gaat over hun verwerping van Christus en hun aanneming van Christus. Hun verwerping van de Messias betekende de verzoening voor de wereld. Hun aanneming van de Messias zal zijn als het leven uit de doden; opstanding dus.

Hoofdstuk 2

Verkiezing en de vaders

*‘Omdat Hij uw vaders liefhad en hun nageslacht na hen **verkozen** had, heeft Hij u Zelf met Zijn grote kracht uit Egypte geleid, om volken die groter en machtiger zijn dan u, van voor uw ogen uit hun bezit te verdrijven, om u in hun land te brengen en het u als erfelijk bezit te geven, zoals het op deze dag is.’ (Deut. 4:37, 38).*

In deze tekst is de verkiezing van Israël gekoppeld aan Gods liefde voor de vaders van Israël en de verlossing uit Egypte. De ‘vaders’ zijn een belangrijk gegeven en daar zullen we ons eerst op richten; Gods verkiezing van Israël vanwege Zijn verbond met de vaders.

Paulus begint en eindigt met ‘de vaders’ in die belangrijke hoofdstukken over Israël, die we in het vorige hoofdstuk al tegenkwamen. Hij begint met al de voorrechten van dit volk op te sommen. Daaronder vallen ook de vaders.

*‘Zij zijn immers Israëlieten; voor hen geldt de aanneming tot kinderen en de heerlijkheid en de verbonden en de wetgeving en de eredienst en de beloften. Tot hen behoren **de vaders**, en uit hen is, wat het vlees betreft, de Christus voortgekomen, Die God is, boven alles, te prijzen tot in eeuwigheid. Amen! (Rom. 9:4, 5).*

De vaders staan hier in het rijtje van de aanneming tot zonen, de heerlijkheid, de verbonden, de wetgeving, de eredienst en de beloften. Uit hen, de Israëlieten, is naar Gods beloften de Christus voortgekomen.

Paulus eindigt de drie hoofdstukken ook met ‘de vaders’.

*‘Zij zijn weliswaar wat het Evangelie betreft vijanden vanwege u, maar wat de verkiezing betreft geliefden vanwege **de vaders**.*

Want de genadegaven en de roeping van God zijn onberouwelijk. Zoals ook u immers voorheen God ongehoorzaam was, maar nu ontferming verkregen hebt door hun ongehoorzaamheid, zo zijn ook zij nu ongehoorzaam geworden, opdat ook zij door de ontferming die u bewezen is, ontferming zouden verkrijgen. Want God heeft hen allen in ongehoorzaamheid opgesloten om Zich over allen te ontfermen.’ (Rom. 11:28-31).

Hier staat Gods uiteindelijke doel met Israël. ‘Om Zich over allen te ontfermen’. Hoe ondoorgrondelijk het hier ook staat en hoe ik nu ongetwijfeld voorbijga aan de diepte van deze tekst, is het toch duidelijk dat Paulus hier nog een bijzondere toekomst voor zijn volk in het vooruitschiet ziet. Het is ook niet voor niets dat hij eindigt met een loflied op de wijsheid en kennis van God en Zijn ondoorgrondelijke oordelen en Zijn onnaspeurlijke wegen. Dat loflied heeft alles te maken met het daarvoor beschreven doel van God met Israël.

Toch schrijft Paulus nog dat zij, in elk geval in zijn tijd, vijanden zijn van het Evangelie vanwege u, heidenen, of misschien beter: om uwentwil, heidenen. Maar naar de verkiezing zijn zij geliefden vanwege de vaders.

Paulus koppelt de verkiezing van Israël ook hier dus aan de vaders. Zij zijn door God geliefden vanwege de vaders. Dat is precies wat Mozes in Deuteronomium 4 ook schreef: ‘omdat Hij uw vaders liefhad en hun nageslacht na hen verkozen had’.

Dat is niet alleen de inhoud van Deuteronomium 4:37. We vinden het ook een paar hoofdstukken verder.

‘Want u bent een heilig volk voor de HEERE, uw God. De HEERE, uw God, heeft ú uitgekozen uit alle volken op de aardbodem om voor Hem tot een volk te zijn dat Zijn persoonlijk eigendom is. Niet omdat u groter was dan al de andere volken heeft de HEERE liefde voor u opgevat en u uitgekozen, want u was het kleinste

van al de volken. Maar vanwege de liefde van de HEERE voor u, en om de eed die Hij uw vaders gezwoeren had in acht te nemen, heeft de HEERE u met sterke hand uitgeleid en heeft Hij u verlost uit het slavenhuis, uit de hand van de farao, de koning van Egypte.’ (Deut. 7:6-8).

God verkoos dit volk niet omdat het zo’n groot en sterk volk was. Dat was het ook helemaal niet. God kiest ook niet overeenkomstig de dingen die voor ogen zijn. Tegen de Korintiërs zei Paulus het ook: ‘niet vele wijzen naar het vlees, niet veel machtigen, niet veel aanzienlijken’ (1 Kor. 1:26). God verkoos Israël niet vanwege de grootte van het volk of vanwege de sterkte ervan, maar uit liefde en om de eed die Hij aan de vaders gezwoeren had.

Dat stelt ons voor een paar vragen. Wie waren die vaders dan? En welke bijzondere relatie had God met hen dat Hij omwille van hen hun nageslacht heeft uitverkoren? Wat was die eed die Hij aan hen gezwoeren had, waardoor Hij een volk verkoos?

De eed aan de vaders

In Deuteronomium 7:6 lasen we dat God Zijn volk verlost had uit Egypte om de eed die Hij aan hun vaders gezwoeren had. Deze eed is de basis van het ontstaan, bestaan en voortbestaan van Israël. Deze eed is de oorzaak van de verkiezing van het volk. Die eed vinden we als een rode draad door de Bijbel heen. Om de verkiezing van Israël en dus ook de toekomst van Israël te kunnen verstaan zullen we de inhoud van die eed moeten kennen en begrijpen. Daar zullen we het verdere van dit hoofdstuk aan besteden.

Het woord voor ‘eed’ is *sjeboea*. Het wordt niet alleen gebruikt voor de eed van God aan de vaders maar ook in hele andere omstandigheden. De eerste keer dat we het vinden zoals Mozes het bedoelt, de eed aan de vaders, zien we in Genesis 26. Daar vinden we ook meteen de inhoud van de eed.

In dat gedeelte wordt Izak, de zoon van Abraham aangesproken. Er kwam honger in het land en Izak wordt vermaand om niet naar Egypte te gaan, zoals zijn vader Abraham voor hem had gedaan in gelijke omstandigheden. Izak wordt opgedragen in het land te wonen, dat de Heere hem zou noemen.

'Toen verscheen de HEERE hem en zei: Trek niet naar Egypte, maar woon in het land dat Ik u noemen zal. Verblijf als vreemdeling in dit land. Ik zal dan met u zijn en u zegenen, want aan u en uw nageslacht zal Ik al deze landen geven. Ik zal de eed gestand doen die Ik Abraham, uw vader, gezworen heb. Ik zal uw nageslacht zo talrijk maken als de sterren aan de hemel en uw nageslacht al deze landen geven. In uw nageslacht zullen alle volken van de aarde gezegend worden, omdat Abraham Mijn stem gehoorzaamd heeft en Mijn voorschriften, Mijn geboden, Mijn verordeningen en Mijn wetten in acht genomen heeft.' (Gen. 26:2-5)

Hier worden dus twee van de vaders genoemd. Abraham en Izak. De andere vader die we nog zullen zien, is Jakob, die de naam Israël zou krijgen.

Er worden in relatie tot deze eed die God aan Abraham gezworen had een aantal dingen gezegd. In de eerste plaats gaat de eed over het land.

1. Aan u en uw nageslacht zal ik deze landen geven.

Daarnaast belooft God een talrijk nageslacht. En in dat nageslacht zouden alle volken gezegend worden.

2. Ik zal uw nageslacht zo talrijk maken als de sterren aan de hemel.
3. In uw nageslacht zullen alle volken gezegend worden.

Merk overigens op dat de belofte van de landen die het nageslacht zou krijgen, herhaald wordt.

De eerste keer dat we deze drie punten tegenkomen is bij de opdracht die Abraham kreeg om zijn land te verlaten en uit te trekken naar een land dat de Heere hem wijzen zou. Genesis 12 zien we eerst het land dat Abraham beloofd wordt. Daarna volgt onmiddellijk de belofte dat hij tot een groot volk gemaakt zou worden; talrijk nageslacht dus. En tenslotte ook dat in dat nageslacht alle geslachten van de aardbodem gezegend zouden worden (Gen. 12:1-3). Dit is de inhoud van de eed aan Abraham gezworen en die dus aan Izak is herhaald.

De belofte van het land is ook de inhoud van het verbond dat God met Abraham heeft gesloten. Daar lees je van in Genesis 15.

*‘Verder zei Hij tegen hem: Ik ben de HEERE, Die u uit Ur van de Chaldeeën geleid heeft, om u **dit land** te geven om het in bezit te hebben.’* (Gen. 15:7).

*‘Op die dag sloot de HEERE een verbond met Abram, en zei: Aan **uw nageslacht heb ik dit land** gegeven, van de rivier van Egypte af tot aan de grote rivier, de rivier de Eufraat* (Gen. 15:18).

Toen Abraham zijn knecht Elimelech uitzond om voor Izak een vrouw te zoeken uit zijn eigen familie, stelde hij de vraag wat hij moest doen als die vrouw hem niet zou willen volgen. Zou hij Izak dan daarheen moeten brengen, vanwaar Abraham was uitgegaan? Zou Izak dan terug moeten gaan naar het land wat Abraham achter zich had gelaten?

Abraham antwoordde hierop met hele stellige woorden. Nee, dat mocht Elimelech absoluut niet doen! Hij moest een vrouw voor Izak daarvandaan halen, maar hij mocht Izak niet daarheen terugbrengen. Als reden daarvoor noemt Abraham de eed die God hem gezworen had aangaande het land.

*'En de dienaar zei tegen hem: Misschien zal die vrouw mij niet willen volgen naar dit land. Zal ik dan uw zoon terug moeten brengen naar het land waaruit u vertrokken bent? Abraham zei tegen hem: Wees op uw hoede dat u mijn zoon daar niet terugbrengt! De HEERE, de God van de hemel, Die mij uit mijn familie en uit mijn geboorteland weggehaald heeft, Die tot mij gesproken heeft en **Die mij gezworen heeft: Aan uw nageslacht zal Ik dit land geven** – die God zal Zijn engel voor u uit sturen, opdat u voor mijn zoon daarvandaan een vrouw zult nemen. Maar als die vrouw u niet wil volgen, dan bent u vrij van deze eed aan mij; breng mijn zoon echter niet daarheen terug.'* (Gen. 24:5-8).

Daarom mocht Izak niet terug naar het land waaruit Abraham vertrokken was. God had gezworen aan hem en zijn nageslacht dit land te geven. Dat was de inhoud van de eed waar Mozes op doelt.

Vanwege deze eed beval Jozef dat de kinderen van Israël zijn beenderen mee zouden nemen als God hen weer zou bezoeken en hen zou doen trekken naar het land dat Hij hun beloofd had.

*'En Jozef zei tegen zijn broers: Ik ga sterven, maar God zal zeker naar jullie omzien en jullie uit dit land laten trekken **naar het land dat Hij gezworen heeft aan Abraham, Izak en Jakob**. En Jozef liet de zonen van Israël zweren: God zal zeker naar jullie omzien en dan moeten jullie mijn beenderen van hier meenemen.'* (Gen. 50:24, 25).

Aan het nageslacht van Abraham, Izak en Jakob was een land beloofd. God had het met een eed gezworen. Op grond van die eed beveelt Jozef aangaande zijn beenderen om die mee te nemen als de tijd daar is. Zo belangrijk was deze eed voor Jozef en zo vast stond deze belofte voor hem, dat Paulus in Hebreeën 11 juist dit uit het leven van Jozef beschrijft om iets te zeggen over zijn geloof.

Er waren genoeg gebeurtenissen uit het leven van Jozef die zich leenden om iets te zeggen over zijn geloof. Maar juist dit, Jozefs onwrikbare vertrouwen in de eed van God aan de vaders, haalt Paulus aan om het geloof van Jozef te beschrijven.

‘Door het geloof heeft Jozef bij zijn sterven melding gemaakt van de uittocht van de Israëlieten en heeft hij een opdracht gegeven in verband met zijn gebeente.’ (Heb. 11:22).

Deze eed die God aan de vaders gezworen heeft is de basis van de verkiezing van Israël. Het is de belofte van het land aan het nageslacht van de vaders die de oorzaak is van Gods verkiezing van Israël.

Deze eed komen we nog op veel meer plaatsen tegen. De basis ervan vinden we dus in Genesis; maar keer op keer wordt er in de rest van de Bijbel naar verwezen. We zagen al hoe de eed aan zowel Abraham als Izak werd gezworen. Ook aan Jakob werd deze belofte expliciet gedaan. Ook hij krijgt de belofte van een land, een talrijk nageslacht en de zegening van alle geslachten van de aardbodem in zijn nageslacht. Toen Jakob op weg was naar Haran, nadat hij zijn vader en broer had bedrogen overnachtte hij op een plaats waar de Heere hem verscheen en die hij toen Bethel noemde.

*‘Toen droomde hij, en zie, op de aarde stond een ladder, waarvan de top de hemel raakte, en zie, de engelen van God klommen daarlangs omhoog en omlaag. En zie, de HEERE stond boven aan die ladder en zei: Ik ben de HEERE, de God van uw vader Abraham en de God van Izak; **dit land waarop u ligt te slapen, zal Ik u en uw nageslacht geven. Uw nageslacht zal talrijk zijn als het stof van de aarde** en u zult zich uitbreiden naar het westen, het oosten, het noorden en het zuiden. **In u en uw nageslacht zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden.** En zie, Ik ben met u, Ik zal u beschermen overal waar u heen zult gaan, en **Ik zal u terugbrengen in dít land**, want Ik zal u niet verlaten, totdat Ik gedaan heb wat Ik tot u gesproken heb! Toen Jakob uit*

zijn slaap ontwaakte, zei hij: De HEERE is werkelijk op deze plaats, en ik heb het niet geweten.’ (Gen. 28:12-16).

Op grond van deze eed vinden we dus een volk Israël op aarde; en op grond van deze eed verklaren we de geschiedenis van dat volk.

De eed van God aan de vaders vinden we niet alleen in de Torah terug. Het is niet alleen Mozes die hierover schrijft. Ook David bijvoorbeeld heeft het er over in zijn Psalmen. Toen de ark van het verbond uiteindelijk weer terug was in de tempel te Jeruzalem dichtte hij:

*‘Denk aan Zijn wonderen, die Hij gedaan heeft, aan Zijn tekenen en de oordelen van Zijn mond, nakomelingen van Israël, Zijn dienaar, kinderen van Jakob, Zijn uitverkorenen. Hij is de HEERE, onze God, Zijn oordelen gaan over de hele aarde. Denk aan Zijn verbond voor eeuwig, aan de belofte die Hij gedaan heeft, tot in duizend generaties, **aan het verbond dat Hij met Abraham gesloten heeft, en Zijn eed aan Izak. Voor Jakob heeft Hij het vastgesteld als een verordening, voor Israël tot een eeuwig verbond**, door te zeggen: **Ik zal u het land Kanaän geven, het gebied dat uw erfelijk bezit is.** Toen u met weinig mensen was, ja, met weinigen, en vreemdelingen daarin, en zij van volk naar volk zwierven, en van het ene koninkrijk naar het andere volk, liet Hij niemand toe hen te onderdrukken, ook bestrafte Hij koningen omwille van hen en zei: Raak Mijn gezalfden niet aan, doe Mijn profeten geen kwaad. Zing voor de HEERE, heel de aarde, breng de boodschap van Zijn heil van dag tot dag.’ (1 Kron. 16:12-23).*

In Psalm 105 schrijft hij in min of meer dezelfde woorden:

*‘Hij denkt aan Zijn verbond voor eeuwig, aan de belofte die Hij gedaan heeft, tot in duizend generaties, **aan het verbond dat Hij met Abraham gesloten heeft, en Zijn eed aan Izak. Voor Jakob heeft Hij het vastgesteld als een verordening, voor Israël als een***

eeuwig verbond, door te zeggen: Ik zal u het land Kanaän geven, het gebied dat uw erfelijk bezit is. (Ps. 105:8-11).

Ook in de profeten vinden we deze eed terug. Jeremia moest het volk oproepen om terug te keren tot de God van hun vaders en de woorden van het verbond weer ter harte te nemen.

*‘Het woord dat van de HEERE gekomen is tot Jeremia: Luister naar de woorden van dit verbond en spreek tot de mannen van Juda en tot de inwoners van Jeruzalem, en zeg tegen hen: Zo zegt de HEERE, de God van Israël: Vervloekt is de man die niet luistert naar de woorden van dit verbond, dat Ik uw vaders geboden heb op de dag dat Ik hen geleid heb uit het land Egypte, uit de ijzeroven: Luister naar Mijn stem en doe deze woorden, overeenkomstig alles wat Ik u gebied. Dan zult u Mij tot een volk zijn en zal Ik u tot een God zijn, **opdat Ik de eed gestand doe die Ik uw vaders gezworen heb om hun een land te geven dat overvloedig van melk en honing**, zoals het heden ten dage is. Toen antwoordde ik en zei: Amen, HEERE.’ (Jer. 11:1-5).*

Het is ook over dit verbond waarover Zacharias, de vader van Johannes zingt na diens geboorte.

*‘En Hij heeft een hoorn van zaligheid voor ons opgericht in het huis van David, Zijn knecht, zoals Hij gesproken had bij monde van Zijn heilige profeten, die er door de eeuwen heen geweest zijn, namelijk verlossing van onze vijanden en bevrijding uit de hand van allen die ons haten, om barmhartigheid te bewijzen aan onze vaders en te denken **aan Zijn heilig verbond, de eed die Hij aan Abraham, onze vader, gezworen heeft om ons te geven**, dat wij, verlost uit de hand van onze vijanden, Hem zouden dienen zonder vrees, in heiligheid en gerechtigheid voor Hem alle dagen van ons leven.’ (Luk. 1:69-75).*

Het is duidelijk dat de vervulling van deze eed vast ligt in de Hoorn van zaligheid. De eed die God aan de vaders gedaan heeft, een land en een groot nageslacht, wordt vervuld in het volbrachte werk van de Uitverkorene, Christus Jezus. Op grond van het werk van Hem kón God ook een eed wren, omdat het alles vast ligt in Hem.

Hierom kunnen we ook met zoveel zekerheid spreken over de toekomst van Israël. Niet omdat het zo'n betrouwbaar volk is, maar omdat het een door God verkoren volk is op grond van Zijn eed aan de vaders, Abraham, Izak en Jakob. Het is een eed die gezworen is door een God Die niet liegen kan en daarom is er een toekomst weggelegd voor dat uitverkoren volk.

Hoofdstuk 3

Verkiezing en Gods doel

Tot welk doel heeft God Israël verkoren? De verkiezing vond plaats in Egypte op grond van Gods eed aan de vaderen. Dat God Zijn volk in Egypte verkoos, toen het volk alle hoop op vrijheid had verloren, maken we op uit een tekst in onder andere Ezechiël.

*'Zo zegt de Heere HEERE: Op de dag dat Ik Israël verkoos, hief Ik Mijn hand op voor het nageslacht van het huis van Jakob en **in het land Egypte maakte Ik Mij aan hen bekend**. Ik hief Mijn hand voor hen op en zei: Ik ben de HEERE, uw God. Op die dag heb Ik Mijn hand voor hen opgeheven om hen uit het land Egypte te leiden naar een land dat Ik voor hen uitgezocht had, een land dat overvloedig van melk en honing. Het is een sieraad onder al de landen. (Ez. 20:5, 6).*

Een land

Hier lezen we meteen ook een van Gods doelen met dat volk. Het is heel nauw gerelateerd aan de eed die God aan de vaderen gezworen had, namelijk om hun nageslacht een land te geven. God verkoos Israël niet alleen om het uit Egypte uit te leiden en het te verlossen, maar tevens om het een land te geven, Zijn land. Dat land wordt omschreven als een rijk land, vloeiende van melk en honing, een sieraad onder alle landen. Dat was het land dat God voor hen had uitgezocht.

Een persoonlijk eigendom

Een andere reden waarom God het volk had verkoren lezen we al in Deuteronomium 7.

*'Want u bent een heilig volk voor de HEERE, uw God. De HEERE, uw God, heeft ú uitgekozen uit alle volken op de aardbodem om voor Hem tot een volk te zijn **dat Zijn persoonlijk eigendom is.**' (Deut. 7:6).*

En zo ook in hoofdstuk 14.

'Want u bent een heilig volk voor de HEERE, uw God. De HEERE heeft ú uit alle volken die op de aardbodem zijn, uitgekozen om voor Hem een volk te zijn dat Zijn persoonlijk eigendom is.' (Deut. 14:2).

Nu lijkt dit doel in Exodus 19 echter afhankelijk gemaakt te worden van de inspanningen van Israël.

'Nu dan, als u nauwgezet Mijn stem gehoorzaamt en Mijn verbond in acht neemt, dan zult u uit alle volken Mijn persoonlijk eigendom zijn, want heel de aarde is van Mij.' (Ex. 19:5).

Er wordt een voorwaarde verbonden aan het persoonlijk eigendom zijn van de Heere. Die voorwaarde is nauwgezette gehoorzaamheid en het houden van het verbond, het verbond dat God met het volk op Sinaï zou sluiten.

Dus God heeft Zijn volk verkoren om voor Hem een persoonlijk eigendom te zijn en die verkiezing was op grond van Zijn eed aan de vaders. Toch verbond de Heere er tevens een voorwaarde aan. God zou, zo gezegd, Zijn verkiezing alleen waarmaken, als Israël het verbond zou houden en gehoorzaam zou zijn aan de stem van de Heere.

Hoe zit dat? We weten dat Israël helemaal niet gehoorzaam is geweest en dat het volk het verbond heeft verbroken. Hoe zit dat dan met Gods verkiezing om hen tot Zijn persoonlijk eigendom te laten zijn? Betekent dit dat dit doel is gefrustreerd en dat we van Israël helemaal niet meer kunnen spreken als Zijn persoonlijk eigendom? Dat lijkt er wel op.

Toch lezen we in de profeet Maleachi weer iets heel anders.

‘Dan spreken zij die de HEERE vrezen, ieder tot zijn naaste: De HEERE slaat er acht op en luistert. Er is een gedenkboek geschreven voor Zijn aangezicht, voor wie de HEERE vrezen en wie Zijn Naam hoogachten. En zij zullen voor Mij, zegt de HEERE van de legermachten, op de dag die Ik maken zal, een persoonlijk eigendom zijn. Ik zal hen sparen, zoals een man zijn zoon spaart die hem dient. (Mal. 3:16, 17).

Dus op de dag die Hij maken zal, dat is de dag des Heeren, zullen zij voor Hem een persoonlijk eigendom zijn. Dat het hier weer over Israël gaat, maakt de context wel duidelijk.

Vers 7 begint met een verwijzing naar de vadersen.

‘Sinds de dagen van uw vadersen bent u afgeweken van Mijn verordeningen, en hebt u ze niet in acht genomen.’ (Mal. 3:7).

Hier staat precies datgene wat Israël had moeten doen om het persoonlijk eigendom van de Heere te worden en zij hebben dat niet gedaan. En toch eindigt dit gedeelte met de belofte dat het volk Zijn persoonlijk eigendom zou zijn en dat God hen zou sparen zoals een vader zijn zoon spaart. Nogmaals: hoe kan dit?

De Heere maant het volk tot bekering en tot wederkeer. Dan zal Hij Zijn beloften waarmaken. Maar hoe kan er sprake zijn van wederkeer als het verbond al verbroken is? Dat is de grote vraag waar we voor staan. Hoe kan het volk Gods persoonlijk eigendom worden als het de voorwaarde niet heeft gehouden? Hoe kan God Zijn doel in de verkiezing van Israël op grond van Zijn eed aan de vadersen waarmaken, ondanks een verbroken verbond?

Het antwoord op al deze vragen is: Christus. God heeft Zelf de voorwaarden van het verbond op Zich genomen. Hij heeft Zelf aan de voorwaarden van nauwgezette gehoorzaamheid en het in acht nemen van het verbond voldaan en op die manier de basis gelegd voor een

nieuw verbond. Dat nieuwe verbond wordt ook met Israël gesloten en dat nieuwe verbond is één grote belofte. Op grond van dat nieuwe verbond maakt God de eed aan de vaders in Israël waar. Dat nieuwe verbond ligt in al zijn voorwaarden vast in het volbrachte werk van Christus. God Zelf heeft aan alle voorwaarden voldaan en op die grond wordt Israël tot Zijn persoonlijk eigendom. Daarom hoeven we niet te twifelen aan de woorden van Psalm 135.

‘Loof de HEERE, want de HEERE is goed; zing psalmen voor Zijn Naam, want die is lieflijk. Want de HEERE heeft Zich Jakob verkoren, Israël als Zijn persoonlijk eigendom.’ (Ps. 135:3, 4).

Getuigen

Behalve dat God het volk heeft verkoren om in Zijn land te wonen en om Zijn persoonlijk eigendom te zijn, heeft God hen ook verkoren om van Hem te getuigen. Zij zijn Zijn getuigen.

*‘U bent Mijn getuigen, spreekt de HEERE, en Mijn dienaar die Ik verkozen heb, opdat u het weet en Mij gelooft, en begrijpt dat Ik Dezelfde ben: vóór Mij is er geen God geformeerd en na Mij zal er geen zijn. Ik, Ik ben de HEERE, buiten Mij is er geen Heiland. Ík heb verkondigd en Ik heb verlost, en Ik heb het doen horen, en er was geen vreemde god onder u. **U bent Mijn getuigen**, spreekt de HEERE, dat Ik God ben.* (Jes. 43:10-12).

Israël getuigt van de enige ware God. In dezelfde trant spreekt de tekst van Jesaja 45.

*‘En Ik zal u geven schatten die in het duister zijn, verborgen rijkdommen, opdat u zult weten dat Ik de HEERE ben, Die u bij uw naam roept, de God van Israël. Ter wille van Jakob, Mijn dienaar, **Israël, Mijn uitverkorene**, riep Ik u bij uw naam; Ik gaf u een erenaam, hoewel u Mij niet kende. Ik ben de HEERE, en niemand anders, buiten Mij is er geen God. Ik zal u omgorden, hoewel u Mij niet kende, **opdat men zal weten**, vanwaar de zon opkomt tot*

waar zij ondergaat, dat er buiten Mij niets is. Ik ben de HEERE, en niemand anders.' (Jes. 45:3-6).

De heidenen

Hoewel we naar mijn idee nergens in de directe context van de verkiezing van Israël iets over de heidenen lezen, in de Tenach zijn ook zij wel in Gods doel opgenomen.

In Romeinen 15:6 lezen we dat de Heere Jezus een Dienaar van de besnijdenis is geworden om te bevestigen de beloften van de vaders. In de Heere Jezus ligt de eed aan de vaders vast en daarmee ook de verkiezing van Israël. Als we vervolgens verder lezen zien we hoe ook de heidenen delen in het werk van Israëls Messias.

*'En ik zeg dat Jezus Christus een Dienaar van de besnijdenis is geworden ter wille van de waarheid van God **om de beloften aan de vaders te bevestigen, en opdat de heidenen God zouden verheerlijken vanwege de barmhartigheid**, zoals geschreven staat: Daarom zal ik U belijden onder de heidenen, en Uw Naam lofzingen. En verder zegt Hij: Wees vrolijk, heidenen, met Zijn volk! En verder: Loof de Heere, alle heidenvolken, en prijs Hem, alle volken! En verder zegt Jesaja: De wortel van Isai zal er zijn en Hij Die opstaat om heerschappij te voeren over de heidenen, op Hem zullen de heidenen hopen. (Rom. 15:8-12).*

Nadat hij gezegd heeft dat dit ook Gods doel is met de beloften aan de vaders Abraham, Izak en Jakob, opdat de heidenen God zouden verheerlijken vanwege de barmhartigheid, citeert Paulus teksten uit de Wet, de Psalmen en de Profeten; als om te zeggen: al de Schriften van Israël hebben ook de heidenen op het oog.

Dat is ook een heel duidelijk gegeven in de hoofdstukken Romeinen 9-11. Dat zijn de hoofdstukken die dikwijls worden aangemerkt als dé hoofdstukken die over de verkiezing gaan; met name hoofdstuk 9. Dat klopt ook wel, als we dan maar niet vergeten dat het om de verkiezing

van Israël gaat; dat het grote thema van die hoofdstukken is hoe God tot Zijn doel komt om Zichzelf te openbaren als de Barmhartige. Zo eindigen die drie hoofdstukken immers. Paulus richt zich tot de heidenen en zegt:

‘Want de genadegaven en de roeping van God zijn onberouwelijk. Zoals ook u immers voorheen God ongehoorzaam was, maar nu ontferming verkregen hebt door hun ongehoorzaamheid, zo zijn ook zij nu ongehoorzaam geworden, opdat ook zij door de ontferming² die u bewezen is, ontferming zouden verkrijgen. Want God heeft hen allen in ongehoorzaamheid opgesloten om Zich over allen te ontfermen.’ (Rom. 11:29-32).

Gods doel in de verkiezing van Israël is om Zich te ontfermen; om barmhartigheid te laten zien. Om te tonen Wie Hij is: een Ontfermer (Jak. 5:11).

Het is niet voor niets dat Paulus na deze slotzinnen in Zijn betoog over Gods handelen met Israël én de heidenen³ geen woorden vindt om zich uit te drukken in zijn lofzang aan God.

‘O, diepte van rijkdom, zowel van wijsheid als van kennis van God, hoe ondoorgrondelijk zijn Zijn oordelen en onnaspeurlijk Zijn

---

² Hier staat hetzelfde woord als in Romeinen 15:9, ‘barmhartigheid’. Het is jammer dat de HSV het woord hier nu weer anders vertaalt. Paulus bedoelt in deze teksten duidelijk hetzelfde: de heidenen loven God vanwege Zijn barmhartigheid of ontferming over Israël.

³ Altijd wordt er over deze hoofdstukken Romeinen 9-11 maar weer gezegd dat zij gaan over Gods plan met Israël. Dat is wel waar, maar het is ook maar half waar. De heidenen spelen ook een hele grote rol. Dat niet alleen; Paulus schreef deze hoofdstukken niet om een draaiboek te geven van alles wat er nog komen zal, maar om te laten zien hoe God Zichzelf openbaart als Wie Hij is. Dat is veel belangrijker; dat we leren zien dat Hij is een Ontfermer, een God Die barmhartigheid bewijst, ondanks al het vijandige handelen van mensen. Deze gedachte moeten we al meenemen als we Romeinen 9 beginnen te lezen. Dan komt alles in een heel ander perspectief te staan.

wegen! Want wie heeft de gedachten van de Heere gekend? Of wie is Zijn raadsman geweest? Of wie heeft Hem eerst iets gegeven en het zal hem vergolden worden? Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid, tot in eeuwigheid. Amen.' (Rom. 11:32-36).

God heeft dus een doel met de verkiezing van Israël. Dat doel behelst niet in de eerste plaats Israël zelf. Het draait ook niet om heidenen of de 'zaligheid van zielen'. Gods verkiezing van Israël heeft God Zélf als doel. Om te laten zien Wie Hij is als de Ontfermer. Het is veelzeggend dat in de hoofdstukken 9-11 van Romeinen het werkwoord *ele-ooo*, 'ontfermen' zeven keer voorkomt.

Dat is het heerlijke van de verkiezing. God heeft Zichzelf op het oog; bekend te maken Wie Hij is. 'Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen.' Daarover gaat Gods verkiezing van Israël.

Hoofdstuk 4

Verkiezing en verwerping

Een steeds terugkerende vraag in de geschiedenis van Israël is in tijden van ramp en tegenspoed of God Zijn volk had verworpen of verstoten. De laatste keer dat die vraag werd opgeworpen was door Paulus. Als geen ander kende Paulus het verdriet en de pijn over de voortdurende onbekeerlijkheid van het volk van God. Hoe aangrijpend klinken die woorden waarmee hij Romeinen 9-11 begint.

'Ik spreek de waarheid in Christus, ik lieg niet en mijn geweten getuigt mee door de Heilige Geest, dat het een grote bron van droefheid voor mij is, en een voortdurende smart voor mijn hart. Want ik zou zelf wel wensen vervloekt te zijn, weg van Christus, ten gunste van mijn broeders, mijn familieleden wat het vlees betreft.' (Rom. 9:1-3).

Paulus voelde een voortdurende pijn over het feit dat het volk de Messias in groten getale bleef verwerpen. Betekende dit het einde van het volk? Was het nu definitief door God verworpen? Die vraag roept hij ook op in het elfde hoofdstuk. Dat hebben we in het eerste hoofdstuk al gezien.

'Ik zeg dan: Heeft God Zijn volk verstoten?' (Rom. 11:1).

'Ik zeg dan: Zijn zij soms gestruikeld met de bedoeling dat zij vallen zouden?' (Rom. 11:11).

Op beide vragen die Paulus zelf opwerpt, antwoordt hij even stellig: 'Volstrekt niet'. Dat zal nooit gebeuren. Geenszins. Je hoort Paulus bijna zeggen: hoe verzin je het?!

Toch kon Paulus er in zijn dagen maar weinig van zien. Daarom begon hij met die verzen over de pijn in zijn hart over zijn volk. Het enige waar

hij op kon vertrouwen was Gods Woord Zelf. Op grond van dat Woord kon hij zeggen: 'volstrekt niet'.

Jeremia

Paulus is niet de eerste in de Bijbel die we zien worstelen met Gods plan met Zijn volk. Jeremia gaat er ook aan ten onder. Hij was getuige geweest van de val van Jeruzalem, de verwoesting van de tempel en de wegvoering van Juda door de Chaldeeën. Heel alleen moest deze eenzame profeet tegen de heersende tijdgeest in deze onheilsboodschap brengen. Waar de valse profeten spraken van 'vrede, vrede' (Jer. 6:14; 8:11) moest Jeremia het volk het oordeel aanzeggen.

'Toen zei ik: Ach, Heere HEERE, zie, die profeten zeggen tegen hen: U zult geen zwaard zien en honger zult u niet krijgen, maar Ik zal u een duurzame vrede geven in deze plaats.' (Jer. 14:13).

Dat was een totaal andere boodschap dan degene die God aan Jeremia zelf had gecommuniceerd. Tegen hem had de Heere gezegd:

'Verder zei de HEERE tegen mij: Bid niet voor dit volk ten goede. Al vasten zij, Ik luister niet naar hun geroep. Ook al brengen zij een brandoffer en een graanoffer, Ik zal in hen geen behagen scheppen, maar door het zwaard, door de honger en door de pest zal Ik een einde aan hen maken. (Jer. 14:12).

Dat is heel wat anders dan duurzame vrede! Dat is wel wat anders dan 'geen zwaard' en 'geen honger'. Over het volk en zijn profeten is de boodschap heel eenduidig.

'Daarom, zo zegt de HEERE over de profeten die profeteren in Mijn Naam, hoewel Ík hen niet heb gezonden, en zij toch zeggen: Er zal geen zwaard en honger in dit land zijn. Die profeten zullen zelf door het zwaard en door de honger omkomen. En het volk waartegen zij profeteren, zal weggeworpen worden op de straten

van Jeruzalem vanwege de honger en het zwaard, zonder dat iemand hen begraaft: hen, hun vrouwen, en hun zonen en hun dochters. Zo zal Ik hun kwaad over hen uitstorten. Zeg dan dit woord tegen hen: Tranen stromen uit mijn ogen naar beneden, nacht en dag, zonder ophouden, want de maagd, de dochter van mijn volk, is gebroken met een grote breuk, door een wond die zeer pijnlijk is. Ga ik eropuit, het veld in, ziedaar hen die gevallen zijn door het zwaard. Kom ik in de stad, ziedaar hen die ziek zijn van de honger. Ja, zowel profeet als priester trekt in het land rond en weet geen raad.’ (Jer. 14:14-18).

Het einde van Juda en Sion was gekomen. Er was geen hoop meer. Na deze woorden schreeuwt Jeremia het uit tegen God.

*‘Hebt U Juda dan **helemaal verworpen**, of walgt Uw ziel van Sion? Waarom hebt U ons zo geslagen dat er geen genezing voor ons meer mogelijk is? Wij zien uit naar vrede, maar er is niets goeds, naar een tijd van genezing, maar zie, er is verschrikking. HEERE, wij kennen onze goddeloosheid, de ongerechtigheid van onze vaders, want wij hebben gezondigd tegen U. **Verwerp ons niet** omwille van Uw Naam, maak Uw heerlijke troon niet te schande, denk aan Uw verbond met ons, verbreek het niet. Zijn er onder de nietige afgoden van de heidenvolken die het laten regenen, of kan de hemel regendruppels geven? Bent U dat niet, de HEERE, onze God? Wij zien naar U uit, want al deze dingen doet U! (Jer. 14:19-22).*

Hier zag het helemaal naar uit. ‘Helemaal verworpen’. Het einde van Sion. Jeremia perst een gebed over zijn lippen, met dezelfde pijn als die Paulus kenmerkte. ‘Verwerp ons niet omwille van Uw Naam’. Hij zag dat het voortbestaan van Israël verbonden was aan Gods Naam en Zijn eer. Hij krijgt geen direct antwoord. De ondergang van het volk was vast besloten.

Op dezelfde manier beëindigt Jeremia zijn boek Klaagliederen. Het is één groot treurdicht op de val van Juda en Jeruzalem. Het slot is in- en indroevig.

*‘Want zou U ons **geheel en al verwerpen**? Zou U zozeer op ons vertoornd zijn? (Klaagl. 5:22).*

Het eindigt alsof er geen enkele hoop meer is. En feitelijk is dat er ook niet; behalve dat de Heere de God van Israël is en dat Hij Zich door dat volk heen wil openbaren Wie Hij is.

Een van Zijn eigenschappen is Zijn niet aflatende trouw. Trouw ondanks de ontrouw van Zijn volk. Dat is de betekenis van Romeinen 3:3

‘Wat toch is het geval? Als sommigen ontrouw geworden zijn, zal dan hun ontrouw de trouw Gods tenietdoen?’ (Rom. 3:3).

Zou dat mogelijk zijn? Dat de ontrouw van mensen de trouw van God in de weg staat? Het is weer zo’n vraag die Paulus beantwoordt met ‘volstrekt niet’. Dat is een onmogelijkheid. Dat heeft Hij bewezen en dat zal Hij bewijzen in Zijn handelen met Zijn volk Israël. Alleen in het licht van deze tekst al is het zo opmerkelijk dat mensen zo vijandig kunnen reageren op de gedachte dat er nog een toekomst voor Israël is. God heeft Zijn Naam en alles waar Hij voor staat, trouw, barmhartigheid, rechtvaardigheid enz., aan het voortbestaan van dit volk gekoppeld. Het is onmogelijk dat er geen toekomst voor Israël meer zou zijn en dat God de beloften van de vaders inzake groot nageslacht, land en zegen voor de volkeren niet na zou komen.

Ondanks de droeve boodschap die Jeremia keer op keer te horen kreeg en moest brengen, was er ook een boodschap van hoop en verwachting. Niet omwille van dat volk zelf, maar omwille van de God van Israël.

Jeremia had geen plezierige boodschap te brengen. Neem nu de woorden van Jeremia 7:29-34:

*'Scheer uw gewijde hoofdhaar af en werp het weg. Hef op de kale hoogten een klaaglied aan, want de HEERE heeft **verworpen** en verlaten de generatie van Zijn verbolgenheid. Want de Judeeërs hebben gedaan wat kwaad is in Mijn ogen, spreekt de HEERE, zij hebben hun afschuwelijke afgoden opgesteld in het huis waarover Mijn Naam is uitgeroepen, zodat zij dat verontreinigen. En zij hebben de hoogten van Tofet gebouwd, die in het dal Ben-Hinnom zijn, om hun zonen en hun dochters in het vuur te verbranden. Dat heb Ik niet geboden en is niet in Mijn hart opgekomen. Daarom, zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat het niet meer Tofet of het dal Ben-Hinnom zal genoemd worden, maar Moorddal. Men zal in Tofet begraven, omdat er nergens anders plaats zal zijn. De dode lichamen van dit volk zullen tot voedsel zijn voor de vogels in de lucht en de dieren op de aarde, en niemand zal ze schrik aanjagen. En Ik zal uit de steden van Juda en uit de straten van Jeruzalem de stem van de vreugde en de stem van de blijdschap, de stem van de bruidegom en de stem van de bruid doen ophouden, want het land zal tot een verwoesting worden. (Jer. 7:29-34).*

Dit lijkt onomkeerbaar. De Heere heeft Zijn volk verworpen en verlaten. Het land is één grote woestenij geworden. Alle hoop is weg. Toch heeft Jeremia meer dan alleen ellende voor Zijn volk gezien. Hij kreeg ook beloften van hoop. De gebeden die hij deed werden door God gehoord. Het waren gebeden tot hun zaligheid (Rom. 10:1).

Daarom lezen we ook de volgende woorden in Jeremia.

'Zo zegt de HEERE, Die de zon tot een licht geeft overdag en de vaste orde van maan en sterren tot een licht in de nacht, Die de zee opzweept, zodat haar golven bruisen, HEERE van de legermachten is Zijn Naam. Als deze verordeningen ooit zouden

*wijken van voor Mijn aangezicht, spreekt de HEERE, dan zou ook het nageslacht van Israël ophouden een volk voor Mijn aangezicht te zijn, alle dagen! Zo zegt de HEERE: Als de hemel hierboven ooit opgemeten zou kunnen worden en de fundamente van de aarde beneden onderzocht zouden kunnen worden, dan zou ook Ik heel het nageslacht van Israël **verwerpen**, om alles wat zij gedaan hebben, spreekt de HEERE. Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat de stad herbouwd zal worden voor de HEERE, van de Hananeëltoren tot aan de Hoekpoort, en dat het meetlint nog verder zal lopen, rechtdoor, tot aan de heuvel Gareb en zal afbuigen naar Goa. Heel het dal met de dode lichamen en de as en al de velden tot aan de beek Kidron, tot aan de hoek van de Paardenpoort naar het oosten toe, zal een heiligheid voor de HEERE zijn. Voor eeuwig zal er niets meer worden weggerukt of afgebroken. (Jer. 31:35-40).*

De Heere deed deze beloften op grond van het nieuwe verbond dat Hij met het volk ging sluiten (Jer. 31:31-34). Het is waar; het oude verbond hadden zij verbroken en daar was van Israël uit geen helen meer aan. Maar God Zelf vervult Zijn verbond. Hij verbreekt Zijn eigen verbonden niet. Hij vervult ze.⁴ Ontrouw van mensen doet Gods trouw niet teniet. God heeft Zijn eigen verbond vervuld in Christus en op grond daarvan sluit Hij een nieuw verbond met Israël dat onvoorwaardelijk is en niet afhankelijk is van Israëls eigengerechtigheid door de werken der wet.

Een andere tekst die getuigt van Gods trouw aan Israël in Jeremia is de volgende.

---

⁴ Dit is een belangrijk gegeven. Er wordt wel gezegd dat Hij bijvoorbeeld Zijn verbond tenietdoet of verbreekt (Zach. 11:10), maar dat doet Hij niet anders dan door het eerst te vervullen. Hij vernietigt Zijn verbond dus niet door er ontrouw aan te zijn. Dat is ook duidelijk uit Leviticus 26:44 bijvoorbeeld. 'Maar bovendien: wanneer zij in het land van hun vijanden zijn, **dan zal Ik hen niet verwerpen** en niet van hen walgen door hen te vernietigen **en Mijn verbond met hen te verbreken**, want Ik ben de HEERE, hun God.'

*‘Hebt u niet gemerkt wat dit volk spreekt: De twee geslachten die de HEERE verkozen had, **die heeft Hij nu verworpen?** Ja, zij verwerpen Mijn volk, zodat het voor hen geen volk meer is. Zo zegt de HEERE: Als Mijn verbond met de dag en de nacht er niet is, als Ik de vaste orde van de hemel en de aarde niet geregeld heb, **dan zal Ik ook het nageslacht van Jakob en van Mijn dienaar David verwerpen**, zodat Ik uit zijn nageslacht geen heersers over het nageslacht van Abraham, Izaak en Jakob zal nemen. Want Ik zal een omkeer brengen in hun gevangenschap en Mij over hen **ontfermen**. (Jer. 33:24-26).*

‘Volstrekt niet’. Dat is hier ook het antwoord dat Jeremia krijgt. Het onmogelijke zou moeten gebeuren als God Zijn volk zou verwerpen. Gods verbond met Zijn volk is net zo zeker als het feit dat dag en nacht elkaar opvolgen en elkaar op zullen blijven volgen; God heeft een verbond met Israël gemaakt en Hij heeft het verbond met de dag en de nacht gemaakt. Die twee zijn aan elkaar gekoppeld. De Heere zegt hier: zoals Ik het ene niet zal verbreken, zo zal Ik dat met het andere ook niet doen.

Ook Klaagliederen is niet zonder hoop.

‘Want niet voor eeuwig verstoot de Heere! Want wanneer Hij bedroefd heeft, zal Hij Zich ontfermen naar de grootheid van Zijn goedertierenheid.’ (Klaagl. 3:31, 32).

‘Heeft God Zijn volk verstoten?’ Dat was de vraag van Paulus in Romeinen 11:1. ‘Volstrekt niet’, was het antwoord. En ook al lijkt het voor lange tijd wél zo te zijn, zelfs in Klaagliederen lezen we dat de Heere niet voor eeuwig verstoot. Hij ontfermt Zich naar de grootheid van Zijn goedertierenheid of barmhartigheid. Ontfermen en barmhartigheid; net als in Romeinen 9-11, zien we die woorden ook hier weer terugkomen. Dat is de grote inhoud van Gods verkiezing en tijdelijke verwerping van Israël. Hij laat zien dat Hij is een Ontfermer.

En opdat de heidenen God zouden verheerlijken vanwege de **barmhartigheid**.

*'Maar u, Israël, Mijn dienaar, u, Jakob, **die Ik heb verkozen**, het nageslacht van Abraham, die Mij liefhad, u, die Ik gegrepen heb van de einden der aarde, geroepen uit haar uithoeken, en tegen wie Ik zei: U bent Mijn dienaar, **Ik heb u verkozen, Ik heb u niet verworpen**. Wees niet bevreesd, want Ik ben met u, wees niet verschrikt, want Ik ben uw God. Ik sterk u, ook help Ik u, ook ondersteun Ik u met Mijn rechterhand, die gerechtigheid werkt. (Jes. 41:8-10).*

Dit is onveranderlijk. Dit is wat God tot Zijn volk heeft gesproken. Dit is een belofte die vaststaat in Gods verbond met Abraham en de beloften aan de vaders.

Geen kennis

Dat God Zijn volk (tijdelijk) verworpen heeft, heeft een diepe oorzaak, met een belangrijke les voor iedereen.

*'Mijn volk is uitgeroeid, omdat het zonder kennis is. Omdat **ú de kennis verworpen hebt, heb Ik u verworpen om als priester voor Mij te dienen. Omdat u de wet van uw God hebt vergeten, zal Ik ook uw kinderen vergeten.**' (Hos. 4:6).*

Er was een actieve daad van de kant van Israël geweest die het onheil over hen heeft gebracht. Zij hadden de kennis verworpen. Het was een volk zonder kennis geworden. Ze kenden hun eigen God niet eens meer. Aan zo'n volk had God helemaal niets meer als priestervolk. Daarom heeft Hij hen verworpen.

Zo droevig was het gesteld met de kennis van het volk en zijn leiders, dat toen Hij als Mens onder hen verscheen zij Hem niet herkenden en Hem kruisigden als een misdadiger.

Er was in de dagen van Hosea (en lang daarvoor) niet alleen geen kennis, maar ook geen trouw en geen goedertierenheid in het land (Hos. 4:1). Ja, het ontbreken van deze eigenschappen, trouw en barmhartigheid, weerspiegelde het gebrek aan kennis van God. Want het zijn juist deze eigenschappen waarin God Zich aan en door Israël bekend wil maken! Het ging niet om een letterkennis van de Schrift en van de wet met al haar inzettingen. Daar zal het wel goed mee hebben gezeten. Nee, het gebrek aan kennis van de Heere kwam schrijnend openbaar in het gebrek aan trouw en barmhartigheid.

En over zo'n volk zal God Zich ontfermen. Aan dat volk zal Hij trouw en barmhartigheid bewijzen; want Hij zal Israël nog verkiezen.

Hoofdstuk 5

Hij zal Israël nog verkiezen

Het is duidelijk dat God Zijn volk niet heeft verstoten en verworpen. Hoewel dat er voor het oog menigmaal wel zo heeft uitgezien en het er ook nu op lijkt dat God niets meer met Zijn volk van doen wil hebben, moeten we zelfs elke gedachte daaraan verwerpen met Paulus' antwoord: 'volstrekt niet'.

*'Want de HEERE zal Zich over Jakob ontfermen en **Hij zal Israël nog verkiezen**. Hij zal hen neerzetten op hun eigen grond. De vreemdeling zal zich bij hen aansluiten en zich bij het huis van Jakob voegen. De volken zullen hen nemen en naar hun woonplaats brengen. Het huis van Israël zal hen in erfelijk bezit nemen als slaven en slavinnen in het land van de HEERE. Zo zullen zij gevangenhouden wie hen gevangenhielden en heersen over hun onderdrukkers. (Jes. 14:1, 2).*

Dat is toekomstige tijd! Heeft God Zijn volk verstoten? Geenszins. Hij zal Israël nog verkiezen en wat er dan zal gebeuren staat in deze paar verzen duidelijk omschreven. Zie je hoe deze toekomstige verkiezing weer in het teken staat van ontferming. Je leest verkiezen en ontfermen zelfs als een parallellisme.

de HEERE zal Zich over **Jakob**   **ontfermen**
Hij   zal   **Israël** nog **verkiezen**

De Heere gaat goedertierenheid bewijzen aan Jakob en Hij gaat Israël verkiezen. Die twee dingen horen bij elkaar. Zo openbaart God Zich! Als de Ontfermer. Dat is de verkiezing van Israël. De openbaring van een Zich ontfermende God aan de wereld. Dáár gaat het in Romeinen 9, 10 en 11 over.

Er is nog iets wat ons in deze tekst opvalt; Hij zal hen neerzetten op hun eigen grond. Hij gaat hen verzamelen uit de volken en hen doen

wonen in hun land. Het land! Dat was deel van de beloften aan de vadersen.⁵

De verkiezing van Israël in de toekomst is nauw verbonden met de zegeningen van het nieuwe verbond. Een hele belangrijke belofte daarvan is dat de HEERE de God van Israël zal zijn en Israël Zijn volk zal zijn. Laten we dat nog maar een keer nalezen in Jeremia 31.

*'Zie, er komen dagen, spreekt de HEERE, dat Ik met het huis van Israël en met het huis van Juda **een nieuw verbond** zal sluiten, niet zoals het verbond dat Ik met hun vadersen gesloten heb op de dag dat Ik hun hand vastgreep om hen uit het land Egypte te leiden – Mijn verbond, dat zij verbroken hebben, hoewel Ík hen getrouwd had, spreekt de HEERE. Voorzeker, dit is het verbond dat Ik na die dagen met het huis van Israël sluiten zal, spreekt de HEERE: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun hart schrijven. **Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn.** Dan zullen zij niet meer eenieder zijn naaste en eenieder zijn broeder onderwijzen door te zeggen: Ken de HEERE, want zij zullen Mij allen kennen, vanaf hun kleinste tot hun grootste toe, spreekt de HEERE. Want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven en aan hun zonde niet meer denken.'* (Jer. 31:31-34).

Dat is de inhoud van het nieuwe verbond met Israël. Gods wet in het binnenste van hen, geschreven in hun hart. Hij hun tot een God en zij Hem tot een volk. Dat is ook een terugkerend refrein door de Schrift heen en is gegrond in de belofte aan de vadersen. Dus dit gegeven mag in een schrijven over de verkiezing van Israël niet ontbreken. Ik schrijf hieronder de teksten die daar over gaan op. Ongetwijfeld is er nog meer te vinden. Vergeet niet de teksten op te zoeken en ze in hun verband te lezen.

---

⁵ Lees Genesis 15:7-21 nog maar een keer. En kijk nog eens naar hoofdstuk 2.

*'Ik zal Mijn verbond maken tussen Mij, u en uw nageslacht na u, al hun generaties door, tot een eeuwig verbond, om voor u tot een God te zijn, en voor uw nageslacht na u. Ik zal aan u en uw nageslacht na u het land waar u vreemdeling bent, heel het land Kanaän, als eeuwig bezit geven. **Ik zal hun tot een God zijn.** (Gen. 17:7, 8).*

Dit is de belofte van God aan Abraham en zijn zaad. Het is een belofte in de vorm van een eenzijdig verbond. Daarin bevestigt God dat Hij hun tot een God zal zijn. Dit heeft dus niets met de latere inspanningen van Israël onder de wet te maken.

*'Ik zal u tot **Mijn volk aannemen en Ik zal u tot een God zijn.** Dan zult u weten dat Ik de HEERE, uw God, ben, Die u uitleidt van onder de dwangarbeid van de Egyptenaren. Ik zal u brengen in het land waarvoor Ik Mijn hand opgeheven heb, dat Ik het aan Abraham, Izak en Jakob geven zou. Ik zal het u in erfelijk bezit geven, Ik, de HEERE.'* (Ex. 6:6, 7).

Hier is het nageslacht van Abraham. Israël in het slavenhuis Egypte. Op Zijn tijd ging Hij het volk verlossen en hernieuwde Hij Zijn belofte. Rechtstreeks wordt er tegen het volk gezegd: 'Ik zal u tot een God zijn'. Ook nu verbindt God er geen enkele voorwaarde van de kant van Israël aan. Hij handelt op grond van Zijn eigen belofte aan de vaders. Dat kan je uit de context opmaken.

*'Ik zal dan te midden van de Israëlieten wonen, **en Ik zal hun tot een God zijn.** En zij zullen weten dat **Ik de HEERE, hun God, ben,** Die hen uit het land Egypte geleid heeft, opdat Ik in hun midden zal wonen; Ik ben de HEERE, hun God.'* (Ex. 29:45, 46).

Dit gedeelte staat in de context van de tabernakel en de offerdienst. Belangrijk is hierin de plaats van de hogepriester Aäron en zijn zonen na hem. Die duiden ons op het werk van dé Hogepriester Jezus Christus. Hij is tevens de ware Tabernakel en het ware Offer.

'Ik zal Mijn tabernakel in uw midden plaatsen en Mijn ziel zal niet van u walgen. Ik zal in uw midden wandelen. Ik zal u tot een God zijn en u zult Mij tot een volk zijn. (Lev. 26:11, 12).

Aan deze tekst zit wel een 'als' verbonden. Dat lees je in de eerste drie verzen, die eindigen met:

'Als u in Mijn verordeningen wandelt en Mijn geboden in acht neemt en ze houdt (Lev. 26:3).

Zie je dat? Hier wordt wel een voorwaarde gesteld aan alle zegeningen die God bedoelde te geven aan het nageslacht van Israël. We weten hoe het is gegaan. Precies zoals de rest van het hoofdstuk profeteert. Israël heeft helemaal niet in Zijn verordeningen gewandeld en heeft helemaal Zijn geboden niet in acht genomen en gehouden, met alle ellende van dien.

Toch maakt de Heere geen einde aan Zijn volk. Ondanks alle tegenstand die Hij van hen ondervindt gaat Hij door. Ook dat staat in dit hoofdstuk.

'Maar bovendien: wanneer zij in het land van hun vijanden zijn, dan zal Ik hen niet verwerpen en niet van hen walgen door hen te vernietigen en Mijn verbond met hen te verbreken.' (Lev. 26:44).

Hij doet het niet. Hij verwerpt Zijn volk niet. Hij walgt zelfs niet van hen door hen te vernietigen en Zijn verbond te verbreken. Waarom niet? Hij zou er toch alle redenen toe gehad hebben? Weet je wat het antwoord is? Dit:

'want Ik ben de HEERE, hun God.' (Lev. 26:44).

En wat is dat voor een God? Hoe heeft Hij Zich geopenbaard? Als een Ontfermer. Hij is groot van goedertierenheid en daarom zal Hij Israël nog verkiezen; om dat te laten zien; Wie Hij is.

*‘Zo zegt de HEERE, de God van Israël: Vervloekt is de man die niet luistert naar de woorden van dit verbond, dat Ik uw vaders geboden heb op de dag dat Ik hen geleid heb uit het land Egypte, uit de ijzeroven: Luister naar Mijn stem en doe deze woorden, overeenkomstig alles wat Ik u gebied. **Dan zult u Mij tot een volk zijn en zal Ík u tot een God zijn**, opdat Ik de eed gestand doe die Ik uw vaders gezworen heb om hun een land te geven dat overvloedig van melk en honing, zoals het heden ten dage is. Toen antwoordde ik en zei: Amen, HEERE.’ (Jer. 11:3-5).*

Daar is het weer. De belofte dat Israël Gods volk is en de Heere hun God. Hier lezen we echt iets wonderlijks en tegenstrijdigs. Aan de ene kant is die belofte gekoppeld aan luisteren naar de woorden van het verbond. ‘Doen’ dus. Gehoorzaamheid; hetgeen voor Israël een onmogelijke gehoorzaamheid is gebleken. ‘Doe deze dingen overeenkomstig alles wat Ik u gebied.’ Aan die onmogelijke gehoorzaamheid verbindt de Heere Zijn zegen die Hij met een eed aan de vaders (Abraham, Izak en Jakob) gezworen heeft om hun een land te geven.

De Heere zegt hun God te willen zijn als zij gehoorzamen en tegelijkertijd heeft Hij al gezworen het te zullen doen. God heeft de trouw aan Zijn eed afhankelijk gemaakt van de gehoorzaamheid van Israël. Dat is een tegenstrijdigheid. Israël kan niet gehoorzamen. God kan niet ontrouw zijn aan Zijn eed. Hoe moet dat dan verder? Hoe komt dit samen?

*‘Ik zal Mijn oog op hen gericht houden ten goede en Ik zal hen naar dit land doen terugkeren. Ik zal hen bouwen en niet afbreken. Ik zal hen planten en niet wegrukken. Ik zal hun een hart geven om Mij te kennen, dat Ik de HEERE ben, **en zij zullen Mij tot een volk zijn en Ík zal hun tot een God zijn**; want zij zullen zich tot Mij bekeren met heel hun hart.’ (Jer. 24:6, 7).*

Wat wordt dat nieuwe hart van Israël? Niet het stenen hart. Niet de wet, die onbuigzaam gehoorzaamheid eist. Het is het vleses hart, Christus Jezus, Die gehoorzaam is geweest tot aan de dood van het kruis. Hij is opgewekt. En Hij is het nieuwe hart van het nieuwe Israël. Op grond van Zijn werk is er bekering. Op grond van Zijn dood en opstanding is er leven voor Israël in het land. Op grond van Zijn volbrachte werk sluit God een nieuw verbond met Israël en kan Hij zeggen 'zij zullen Mij tot een volk zijn en Ik zal hun tot een God zijn'. Het meest wonderlijke is nog wel dat diezelfde Messias uit het volk zelf is voortgekomen. Dat staat in de volgende verzen.

'Zijn Machtige zal één van hem zijn, zijn Heerser zal uit zijn midden voortkomen. Ik zal Hem naderbij doen komen, en Hij zal tot Mij naderen. Want wie is hij die met zijn hart borg wordt om tot Mij te naderen? – spreekt de HEERE. En u zult Mij tot een volk zijn en Ik zal u tot een God zijn.' (Jer. 30:21, 22).

God Zelf zal Eén uit Israël zijn. En zo zal dat volk van Hem zijn. Een dergelijke profetie vinden we in de profeet Micha. Dat is een profetie die ons wellicht veel bekender in de oren klinkt, omdat Mattheüs die aanhaalt om te bewijzen dat Jezus is de Christus.

'En u, Bethlehem-Efratha, al bent u klein om te zijn onder de duizenden van Juda, uit u zal Mij voortkomen Die een Heerser zal zijn in Israël. Zijn oorsprongen zijn van oudsher, van eeuwige dagen af.' (Micha 5:1).

Uit u, Israël, zal voor Mij een Heerser voortkomen. Zijn Heerser zal uit hun midden voortkomen. Dat is de Christus. Dat is de profetie en de betekenis van Galaten 4:4:

'Maar toen de volheid van de tijd gekomen was, zond God Zijn Zoon uit, geboren uit een vrouw, geboren onder de wet, om hen die onder de wet waren, vrij te kopen, opdat wij de aanneming tot kinderen zouden ontvangen.' (Gal. 4:4).

Geboren uit een vrouw, geboren onder de wet. Dat is het wonder van Immanuël, God met ons, dat is onder Israël.

Jeremia herhaalt de belofte van het nieuwe verbond in hoofdstuk 32 nog een keer. Deze woorden koppelen de hoofdstukken 30 tot en met 32 als het ware aan elkaar. De kern van Jeremia 32 is het kopen van akkers. In een welhaast hopeloze situatie, zowel voor de profeet als voor Juda, beveelt God de profeet om een akker te kopen. De situatie was voor de profeet hopeloos omdat hij in de gevangenis zat vanwege zijn profetieën. Voor Juda was de situatie hopeloos omdat de Chaldeeën voor de poorten van Jeruzalem lagen en op het punt stonden de stad met de grond gelijk te maken en het volk in ballingschap te voeren. Juist dan beveelt God aan Jeremia om een stukje land te kopen. Als we de Schrift nauwkeurig bestuderen zien we dat deze transactie van dat stukje land een belofte van een machtig herstel van Israël inhoudt.⁶

Na alle ramspoeden die het volk zouden overkomen lezen we ook in dit hoofdstuk die inmiddels zo bekende woorden.

*'Zie, Ik ga hen bijeenbrengen uit al de landen waarheen Ik hen in Mijn toorn, in Mijn grimmigheid en in grote verbolgenheid verdreven zal hebben, en Ik zal hen terugbrengen naar deze plaats en hen onbezorgd doen wonen. **Zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn.** Ik zal hun één hart en één weg geven om Mij te vrezen, alle dagen, hun ten goede, en hun kinderen na hen. Ik zal een eeuwig verbond met hen sluiten, dat Ik Mij van achter hen niet zal afwenden, opdat Ik hun goeddoe. En Ik zal Mijn vreze in hun hart geven, zodat zij niet van Mij afwijken. Ik zal Mij over hen verblijden en hun goeddoen. En Ik zal hen in getrouwheid in dit land planten, met heel Mijn hart en met heel Mijn ziel. (Jer. 32:37-41).*

---

⁶ Ik ga hier wat dieper op in, in mijn boekje 'Zoals gesproken is door de profeet Jeremia', een uitleg bij Mattheüs 27:9, 10.

Lees Jeremia 30 tot en met 32 nog een keer aandachtig. Heeft God Zijn volk voor eeuwig verworpen? Tot driemaal toe herhaalt Hij de krachtige belofte dat zij Hem tot een volk zullen zijn en Hij hun tot een God. Heeft God Zijn volk verstoten? Welnee, Hij zal het nog verkiezen.

We gaan naar het volgende Bijbelboek waar we die wonderlijke belofte terugvinden, waarin staat dat de HEERE Israël tot een God zal zijn en Israël Hem tot een volk. Dat is het boek Ezechiël.

*'Zeg daarom: Zo zegt de Heere HEERE: Ik zal u verzamelen uit de volken, en Ik zal u bijeenbrengen uit de landen waarover u overal verspreid bent, en Ik zal u het land van Israël geven. Zij zullen daarheen komen en daaruit al zijn afschuwelijke afgoden en al zijn gruweldaden wegdoen. Ik zal hun één hart geven en een nieuwe geest in uw binnenste geven. Ik zal het hart van steen uit hun vlees wegdoen en hun een hart van vlees geven, zodat zij in Mijn verordeningen gaan en Mijn bepalingen in acht nemen en die houden. **Dan zullen zij Mij een volk zijn, en zal Ik hun een God zijn.**' (Ez. 11:17-20).*

De nieuwe Geest in het midden van hen is Christus.⁷ Het vleses hart is Christus. Verder commentaar bij deze tekst is overbodig. Het gaat over de toekomstige verkiezing van Israël, gegrond in de eed die aan de vaders is gedaan. Ook de belofte van het land vinden we hier weer terug. 'Ik zal u het land van Israël geven.'

Evenzo Ezechiël 14.

*'Dan zullen zij hun ongerechtigheid dragen. Zoals de ongerechtigheid van de vrager, zo zal de ongerechtigheid van de profeet zijn, opdat het huis van Israël niet weer van achter Mij vandaan zal afdwalen en zij zich niet weer zullen verontreinigen met al hun overtredingen. **Dan zullen zij Mij tot een volk zijn en***

---

⁷ Bestudeer bijvoorbeeld 2 Korinthe 3:6, 17

Ík zal hun tot een God zijn, spreekt de Heere HEERE. (Ez. 14:10, 11).

En Ezechiël 34:

*'Daarom, zo zegt de Heere HEERE tegen hen: Zie, Ik zal Zelf oordelen tussen het vette kleinvee en het magere kleinvee, omdat u al het zwakke met flank en schouder wegduwt en met uw horens stoot, totdat u ze naar buiten toe verspreid hebt. Ik zal Mijn schapen verlossen, zodat ze niet meer tot een prooi zullen zijn. Ik zal oordelen tussen kleinvee en kleinvee. Ik zal over hen één Herder doen opstaan en Die zal ze weiden: Mijn Knecht David. Hij zal ze weiden en Hij zal een Herder voor ze zijn. **En Ik, de HEERE, zal een God voor ze zijn**, en Mijn Knecht David zal Vorst zijn in hun midden. **Ík, de HEERE, heb gesproken. Ik zal een verbond van vrede met ze sluiten en de wilde dieren uit het land wegdoen. Ze zullen onbezorgd wonen in de woestijn en slapen in de wouden. Ik zal hun en het gebied rond Mijn heuvel een zegen geven, en Ik zal de regen op zijn tijd doen neerdalen. Regens van zegen zullen er zijn. De bomen op het veld zullen hun vrucht geven, het land zal zijn opbrengst geven, en ze zullen onbezorgd in hun land wonen. Dan zullen ze weten dat Ik de HEERE ben, wanneer Ik de stangen van hun juk breek en ze red uit de hand van hen die zich door hen lieten dienen.** (Ez. 34:20-27).*

Is uitleg nog nodig? Een verbond van vrede; het nieuwe verbond. Het land. De Heere hun tot een God. Dat is het doel van de verkiezing van Israël, op grond van Gods eed aan de vaders.

Ezechiël 36.

'Ik zal u uit de heidenvolken halen en u uit alle landen bijeenbrengen. Dan zal Ik u naar uw land brengen. Ik zal rein water op u sprenkelen en u zult rein worden. Van al uw onreinheden en van al uw stinkgoden zal Ik u reinigen. Dan zal Ik

*u een nieuw hart geven en een nieuwe geest in uw binnenste geven. Ik zal het hart van steen uit uw lichaam wegnemen en u een hart van vlees geven. Ik zal Mijn Geest in uw binnenste geven. Ik zal maken dat u in Mijn verordeningen wandelt en dat u Mijn bepalingen in acht neemt en ze houdt. **U zult wonen in het land dat Ik uw vaders gegeven heb, u zult een volk voor Mij zijn en Ik zal een God voor u zijn.**' (Ez. 36:24-28).*

En zelfs twee keer dezelfde belofte in het laatste gedeelte van Ezechiël 37.

*'En spreek tot hen: Zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik ga de Israëlieten nemen uit de heidenvolken waarheen zij gegaan zijn. Ik zal hen van rondom bijeenbrengen en hen naar hun land brengen. Ik zal hen tot één volk maken in het land, op de bergen van Israël. Zij zullen allen één Koning als koning hebben. Zij zullen niet langer als twee volken zijn, en niet langer nog in twee koninkrijken verdeeld zijn. Dan zullen zij zich niet meer verontreinigen met hun stinkgoden en met hun afschuwelijke afgoden en met al hun overtredingen. Ik zal hen verlossen in al hun woongebieden, waar zij gezondigd hebben, en Ik zal hen reinigen. **Dan zullen zij een volk voor Mij zijn en Ik zal een God voor hen zijn.** En Mijn Knecht David zal Koning over hen zijn. Voor hen allen zal er één Herder zijn. Zij zullen in Mijn bepalingen wandelen en Mijn verordeningen in acht nemen en die houden. **Zij zullen wonen in het land dat Ik aan Mijn knecht, aan Jakob, gegeven heb, waarin uw vaders gewoond hebben.** Zij zullen daarin wonen, zij met hun kinderen en hun kleinkinderen, tot in eeuwigheid, en Mijn Knecht David zal tot in eeuwigheid hun Vorst zijn. Ik zal met hen **een verbond van vrede** sluiten. Het zal **een eeuwig verbond** met hen zijn, Ik zal hun een plaats geven en hen talrijk maken, en Ik zal Mijn heiligdom in hun midden zetten tot in eeuwigheid. Mijn tabernakel zal bij hen zijn, **Ik zal een God voor hen zijn en zij zullen een volk voor Mij zijn.** Dan zullen de heidenvolken weten dat Ik de HEERE ben, Die Israël heiligt,*

wanneer Mijn heiligdom voor eeuwig in hun midden zal zijn. (Ez. 37:21-28).

Wanneer dit alles volledig vervuld zal worden, is ook in de Schrift terug te vinden. In Openbaring vinden we een onmiskenbare verwijzing naar deze tabernakel en God in het midden van Zijn volk. Wie die tekst toe wil passen op de kerk, de gelovigen uit de heidenen of wie dan ook, moet dat zelf weten. Voor mij is het juist het onmiskenbare bewijs dat God Zijn volk niet heeft verstoten en dat Hij het nog zal verkiezen.⁸ De tekst waar ik het over heb is Openbaring 21:3.

‘En ik hoorde een luide stem uit de hemel zeggen: Zie, de tent van God is bij de mensen en Hij zal bij hen wonen, en zij zullen Zijn volk zijn, en God Zelf zal bij hen zijn en hun God zijn.’ (Opb. 21:3).

Ik zal deze opsomming van teksten besluiten met nog een andere profeet. Dat is de profeet Zacharia.

*‘Zo zegt de HEERE van de legermachten: Zie, Ik ga Mijn volk verlossen uit het land waar de zon opkomt en uit het land waar de zon ondergaat. Ik zal hen hierheen brengen, zij zullen midden in Jeruzalem wonen. **Zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn, in waarheid en in gerechtigheid.** Zo zegt de HEERE van de legermachten: Grijp moed, u die in deze dagen deze woorden gehoord hebt uit de mond van de profeten die er waren op de dag waarop het huis van de HEERE van de legermachten gegrondvest werd om de tempel te herbouwen. **Vóór die dagen***

---

⁸ Los van de context van Openbaring is dit natuurlijk een stelling die volledig uit de lucht komt vallen. In mijn serie studies over het boek Openbaring probeer ik aan te tonen dat we in dit boek de vervulling vinden van waar de profeten van Israël over spraken aangaande hun eigen volk. Openbaring staat vol met verwijzingen naar de Schriften van Israël. Als we ons daar helemaal van doordrongen weten, als we die Schriften lezen en kennen en weten aan wie ze geschreven waren, gaan we in Openbaring een vervolg, vervulling en samenvatting van diezelfde profeten zien en weten we dat we in dat boek te maken hebben met Israël en de God van Israël.

was er immers geen loon voor de mensen, en was er geen loon voor het vee. Voor wie uittrok en wie binnenkwam, was er geen vrede, vanwege de tegenstander, want Ik zette alle mensen tegen elkaar op. Maar nu zal Ik voor het overblijfsel van dit volk niet meer zijn zoals in de vorige dagen, spreekt de HEERE van de legermachten. Want het zaad zal voorspoedig zijn, de wijnstok zal zijn vrucht geven, het land zal zijn opbrengst geven, de hemel zal zijn dauw geven. Ik zal het overblijfsel van dit volk dit alles in erfelijk bezit doen nemen. Het zal gebeuren, zoals u, huis van Juda en huis van Israël, een vloek onder de heidenvolken geweest bent, zo zal Ik u verlossen en zult u een zegen worden. Wees niet bevreesd, grijp moed. (Zach. 8:8-13).

Vijftien teksten uit de wet en de profeten met het eenparige getuigenis dat God Zijn volk zal verlossen en hen zeker zal doen wonen in het land van hun vaders. Dan zal Hij hun tot een God zijn en zullen zij Hem tot een volk zijn. Vijftien teksten, die ik alleen geselecteerd heb op deze laatste belofte. Als we ons selectie criterium wat verbreden, is deze lijst met een veelvoud van teksten aan te vullen.

Paulus, als Farizeeër diep onderwezen in de Schriften, kende deze teksten op zijn duimpje. Hij leefde erin. Het was zijn dagelijks vermaak. Het is niet gek dat hij de vraag zo beslist ontkennend beantwoordt.

‘Heeft God Zijn volk verstoten?’

‘Volstrekt niet’.

‘Hebben zij gestruikeld opdat zij vallen zouden?’

‘Volstrekt niet’.

God zal Israël nog verkiezen. Hij zal hun tot een God zijn en zij zullen Hem tot een volk zijn. In hen openbaart Hij wie Hij is: een Ontfermer. Dat doet Hij door de dood en opstanding van Zijn Zoon Christus Jezus. In Hem, in Zijn werk, is die verkiezing vast en zeker.

